Strategie Beleid Batterijopslag RES Regio S3H

Ernst Meindersma

Energie-planoloog

Regio Stedendriehoek

Apeldoorn ▪ Deventer ▪ Zutphen

JouwAarde

verbindt planologie met energie

Elektriciteit en omgevingsenergie vormen ruggengraat

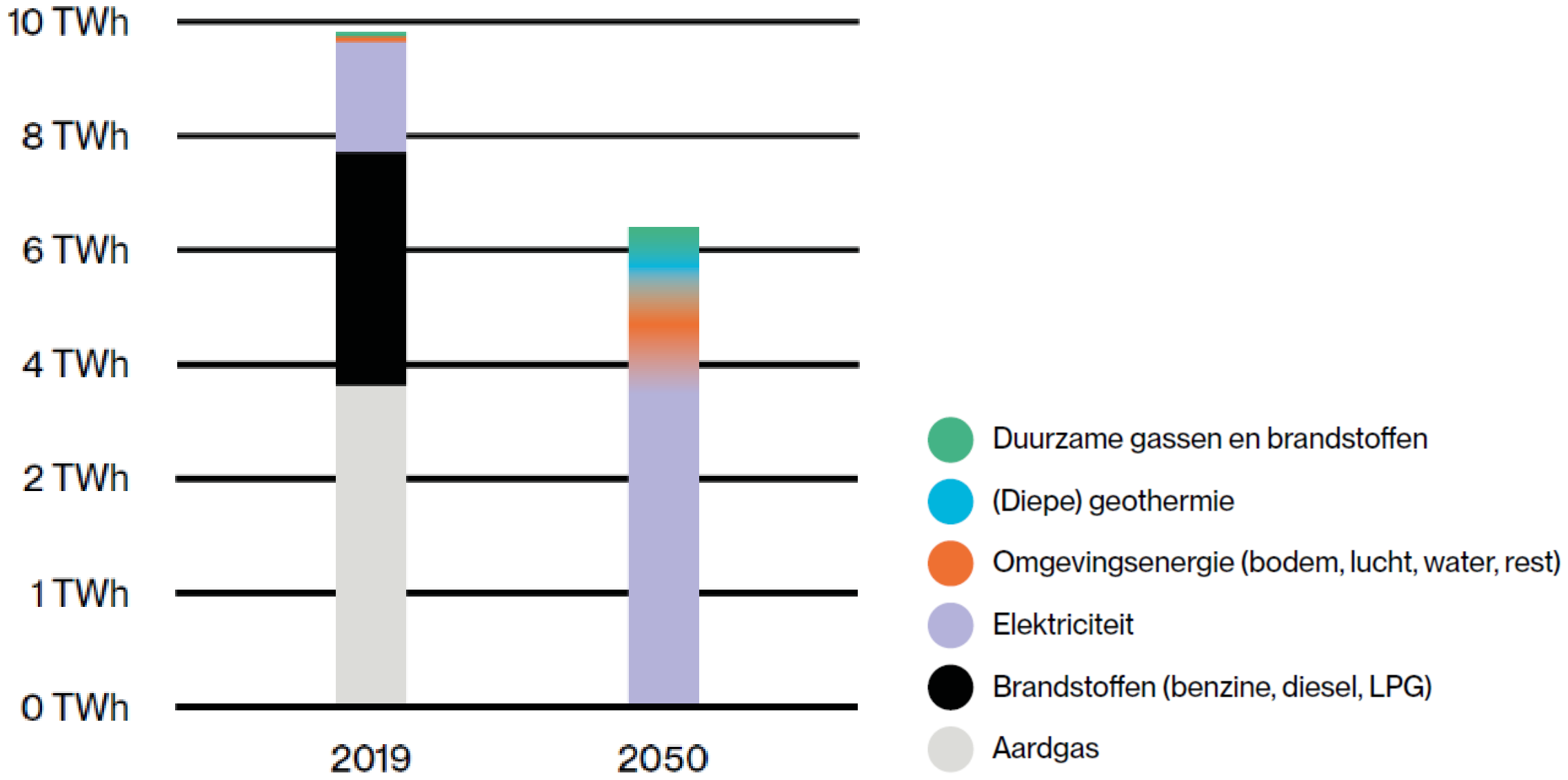

Opslag is een onmisbare schakel in de energietransitie

- Voorbeeld Californië VS als voorloper / projecten GB als geïsoleerd land

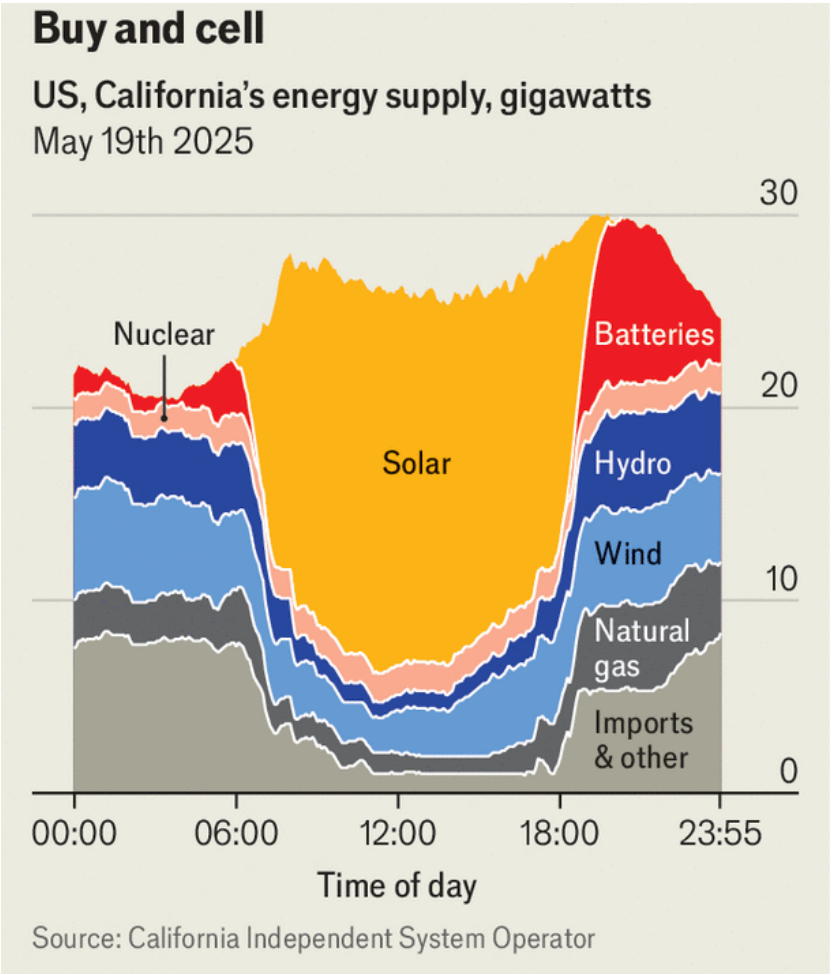

Kernpunten batterij (lithium) opslag

1. **Beheersing van netcongestie**
   - EOS kan energie opslaan bij een overschot en vrij te geven bij tekorten, waardoor pieken en dalen in het net worden afgevlakt.
2. **Versterking van lokale netinpassing**
   - EOS ondersteunt netvriendelijke aansluitingen van functies zoals zonneparken, windturbines en industriële afnemers.
3. **Flexibiliteit in het energiesysteem**
   - Batterijen dragen bij aan een robuuster en veerkrachtiger systeem dat beter omgaat met weersafhankelijke opwek.
   - Ze maken het mogelijk om duurzame opwek en verbruik beter op elkaar af te stemmen.
4. **Ondersteuning van verduurzaming**
   - EOS maakt het mogelijk om duurzame energie lokaal op te slaan, wat de afhankelijkheid van fossiele bronnen vermindert.
   - Het systeem draagt bij aan regionale verduurzaming en de energietransitie (inzet gezamenlijke aanpak!).
5. **Toekomstbestendigheid**
   - EOS is een essentieel onderdeel van het energiesysteem van de toekomst, waarin elektriciteit en omgevingsenergie de ruggengraat vormen.
   - Het biedt ruimte voor nieuwe technieken en collectieve oplossingen.

Van RES naar RPE – Integraal Energiesysteem

Samenvatting: De omslag van Regionale Energiestrategie naar Regionaal Programma Energiesysteem betekent een bredere blik op energieplanning, met opslag als cruciaal element.

Uitgangspunten RPE S3H:

- In het RPE gaat het over de hele energievoorziening (opwek, opslag, alle bronnen van warmte en elektriciteit).
- Het RPE is een programma in de zin van de Omgevingswet dat voorsorteert op het Nationaal Programma Energiesysteem.
- Het RPE is de basis voor de regio bij het maken van keuzes in de energievoorziening.
- Behouden uit RES = bod duurzame elektriciteit
- RPE gaat uit van de aanname dat in 2050 de helft van alle energie door een opslagfase gaat.

Hulpvragen van en voor de regio S3H

- Netcongestie in FGU-regio vraagt om slimme oplossingen – projectmatige denkkracht.
- **Beleidsvisie** energie opslagsystemen (o.a. locatievraagstuk – kansenkaart) & **Beleidsregels** (handvat voor plantoetsers)

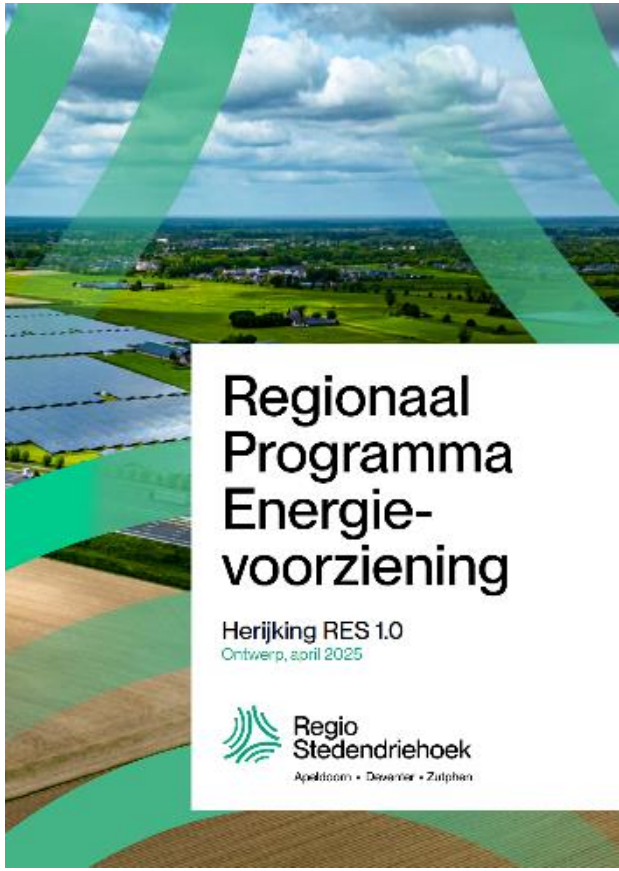

Visie op opslag (drie punten)

1. Locatiekeuze

Koppeling aan bestaande infrastructuur:

- Afstandscriterium opnemen tot het (hoog)spanningsstation;
- Bedrijventerreinen (grotere netbatterijen milieucategorie van belang);
- Kleinere batterijen (ondergeschikt aan hoofdfunctie) te zien als nutsvoorzieningen – inpassing verdient aandacht (denk aan buurtbatterij);
- Bij opweklocaties, meestal in het buitengebied.

Locaties uitsluiten voor EOS

- Op basis van kansenkaart (bijv. in stiltegebieden) met het 'stoplichtmodel';
- Type EOS niet geëigend (bijv. netbatterij bij zonnepark). Dit in beleid vervatten, bijv. proportionaliteit bij een opwekbatterij (co-located batterij);
- Energetische situatie: locatie is onlogisch of alternatieve locaties zijn voorhanden. Hier liggen vragen hoe te vatten in beleid. Nog te vaak nemen gemeenten plaats op de stoel van de netbeheerder. Sturen op de energetische situatie, laat dat over aan de netstrategen. Wees als gemeente ook terughoudend het verplicht stellen van een (bepaald type) contract met de netbeheerder. Beter is om een **'energie-aandachtsgebied***' aan te wijzen. Het in beeld hebben van aanwezige functies die zich goed verhouden tot grootschalige opslag is aan te bevelen. (bijvoorbeeld RWZ's, grondbanken etc.).

* Een ***energie-aandachtsgebied*** is een ruimtelijk afgebakend gebied waar energiefuncties zoals batterijopslag (EOS), conversie-installaties, warmtebuffering, power-to-gas, nettransformatoren en andere grootschalige energie-infrastructuur zijn geconcentreerd. In deze zones is verhoogde aandacht vereist voor milieubelasting, zoals geluidshinder, externe veiligheidsrisico's, emissies en ecologische impact. De landschappelijke inpassing wordt afgestemd op de kenmerken van het gebied en sluit aan bij lokale opgaven op het gebied van waterbeheer, bodemkwaliteit, biodiversiteit en ruimtelijke kwaliteit.

Essentie: Ruimtelijke principes zijn essentieel voor veilige en logische plaatsing van batterijen. Energie-aandachtsgebieden bieden flexibiliteit voor toekomstige ontwikkelingen.

2. Landschappelijke inpassing en koppelkansen

- Afstemming op landschapstype
- Visuele afscherming (haag, wal, beplanting).
- Geen afbreuk aan kernkwaliteiten van landschap of cultuurhistorie.
- Koppelkansen (bijv. “groen-blauwe dooradering”, maar denk ook aan recreatieve meerwaarde)

3. Multifunctioneel ruimtegebruik

- Combinatie met andere functies: waterberging, biodiversiteit, recreatie.
- Gebruik van bestaande bouwpercelen en ‘rode’ functies die in transitie zijn.
- Vormen van lokaal eigendom onderzoeken; welke onderdelen zijn (wel) geschikt.

Beleidsregels (handvat voor plantoetsers)

- Flexibiliteit in ontwerp en leverancier – maak een flexibiliteitsparagraaf. Voor een BOPA een ‘plankaart opnemen / bouwenveloppe’.
- Maximaal nominaal vermogen en opslag capaciteit relevant bij een aanvraag!? Voor je milieuaspecten is dat van belang (denk aan geluid). Mocht dat niet in het geding zijn, denk dan na over ruimtelijke impact / sturen op grootte bouwperceel en hoogte (gestapeld is nog niet mogelijk op basis van de PGS 37-1.)
- Documentatie: lijst met indieningsvereisten voor toetsing, maar ook later voor ingebruikname, zie ook de PGS 37-1.
- Vergunningsvoorschriften, wat wel en wat niet.
- Betrekken veiligheidsregio voortraject maar ook ik uitvoeringsfase (schouw en instructie bij ingebruikname).
- Adviesrecht gemeenteraad bij een BOPA: EOS >xxx MWh of binnen xxx meter van gevoelige gebouwen.
- Verplichte participatie vanaf een bepaalde omvang of locatie.

Tot slot, voortgang

1. De regio S3H biedt ondersteuning bij lokale opslagoplossingen.
2. Betrokken bij het Energie-opslag event (ESNL) op 3 december 2025 in onze regio. Voorbereiding van een ‘hackathon’ om opgaven te verbinden (Nieuw HS station, uitleggebied wonen, uitbreiding bedrijventerrein, opwek en laadplein vrachtwagens).
3. Verbeteren en uitbreiden Batterij Beleid. Inzet Movares (Strippenkaart NPRES/RVO) gaat ons helpen met een kwaliteitsslag en het opzetten van de kansenkaart.
4. GIS tools inzetten in samenwerking met gemeenten en OD’s (product is o.a. de kansenkaart voor opslag).
5. Voor brede opgave RPE aan de slag met verruiming en aanwijzen van potentiële ‘energie-aandachtsgebieden’. Dit verbindt planologie met energie.

Ernst Meindersma

Energie-planoloog

Regio Stedendriehoek
Apeldoorn ▪ Deventer ▪ Zutphen
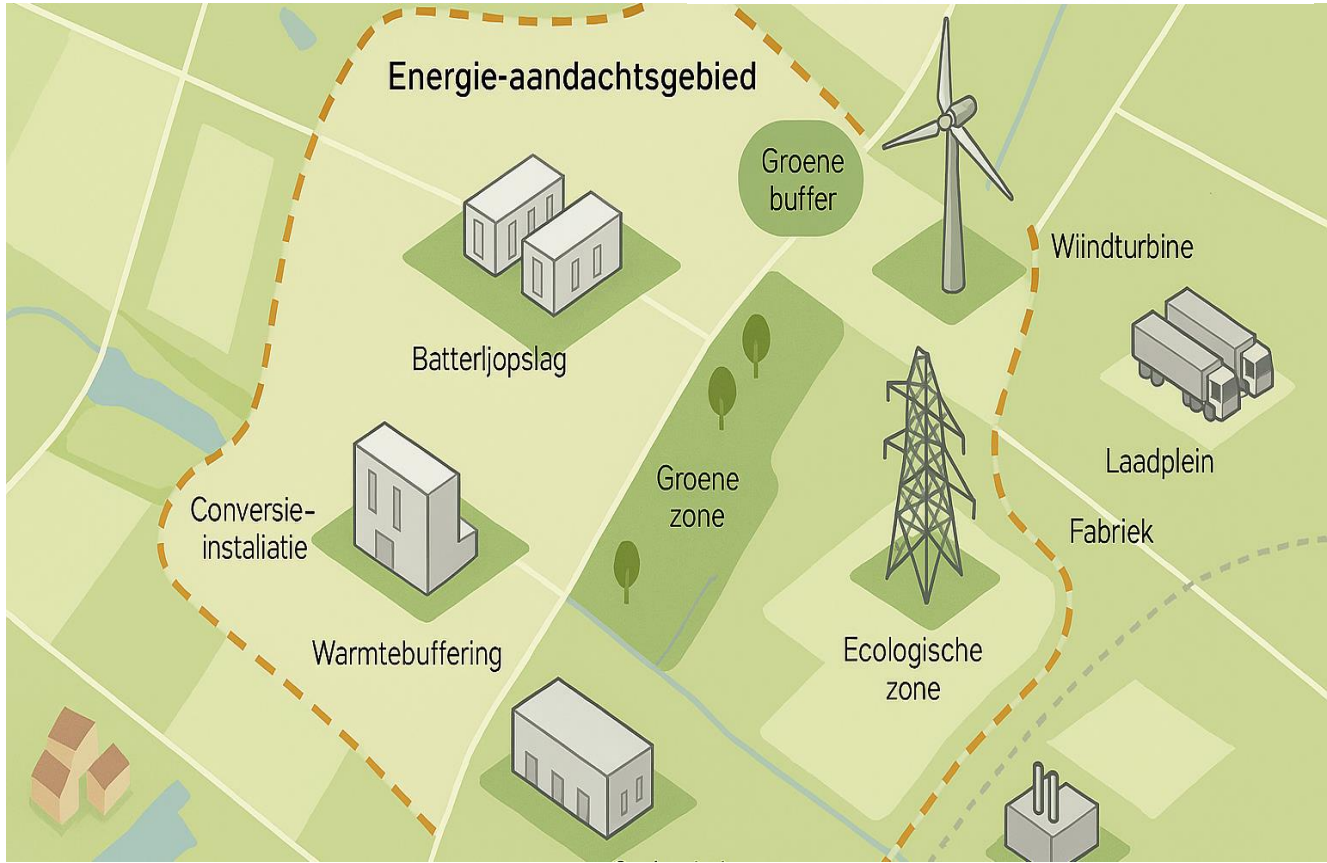
JouwAarde
verbindt planologie met energie